

קטע מתוך הספר
שיר השירים - וידויו של משיח
מאת אריה נפתלי
כל הזכויות שמורות © 2011

חלק א': רקע היסטורי

שושלת דוד

(או: גילוי עריות, אוננות, עוד גילוי עריות, פריצות
ועבודה זרה, ניאוף, רצח... משיח!)

הסיפור שלנו מתחיל לא בתקופת המלכים הראשונים של
ישראל אלא הרבה קודם לכן, בתקופה של אברהם, שנולד
בשנה 1948 לבריאה, או 1812- לפי הלוח הגרגוריאני.¹ לוט,
אחיין של אברהם ואיש עשיר, עובר לעיר החטאים סדום.

¹ במקום "לספירה" או "לפה"ס" פשוט אשתמש בסימן פלוס או מינוס לפי הצורך.
התאריכים מבוססים על מקורות כמו "סדר עולם רבה" שנכתב בתקופת התלמוד (300+
עד 500+ לערך). ישנם חילוקי דעות מסוימים בין המקורות השונים לגבי התאריכים
המדויקים.

כשאלהים מחליט להחריב את העיר הוא שולח שני מלאכים כדי להזהיר את לוט. לוט בורח עם אשתו ושתי בנותיו. למרות אזהרתם של המלאכים, אשתו של לוט מביטה אחורה כדי לראות את החורבן והופכת לנציב מלח. לוט ובנותיו ממשיכים הלאה ומשתכנים במערה בהרים. הבנות, משוכנעות שכל העולם חרב ושעתיד המין האנושי תלוי בהן, משקות את אביהן יין עד שכרון ושוכבות איתו (מכאן הביטוי "שיכור כלוטי"). שתיהן מתעברות ויולדות בנים:

וַתֵּלֶד הַבְּכִירָה בֶן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מוֹאָב, הוּא אָבִי-
מוֹאָב עַד-הַיּוֹם. וְהַצְעִיקָה גַם-הוּא יֶלְדָה בֶן, וַתִּקְרָא
שְׁמוֹ בֶן-עַמִּי, הוּא אָבִי בְנֵי-עַמּוֹן עַד-הַיּוֹם.²

זכרו את השמות האלה – לשניהם תפקידים חשובים
בסיפור שלנו, כמו גם הקשר בין יין למין.

² בראשית י"ט ל"ז-ל"ח

3

עשרות שנים עוברות. בגיל 90 שרה אשתו של אברהם יולדת את יצחק. רבקה, אשתו של יצחק, יולדת את יעקב, הנקרא גם ישראל, וארבע נשותיו יולדות לו שנים-עשר בנים, האבות של שנים-עשר השבטים.

אחד הבנים, יהודה, מסתבך בעוד פרשה מינית. בנו יָר מתחתן עם אשה בשם תמר. הוא לא רוצה שהיא תיכנס להריון (ותהפוך מכוערת בעיניו), לכן הוא שופך את זרעו מחוץ לנרתיק שלה. זה לא מוצא חן בעיני אלהים והוא

³ "לוט ובנותיו" – סימון וויה (1590-1649)

הורג אותו. יהודה מורה לבן השני שלו אוֹנָן לייבם את תמר (להתחתן איתה כדי להמשיך את זרעו של אחיו). הוא גם שופך את זרעו כי הוא יודע שילדיו ייקראו על שם אחיו (מכאן המושג "אוננות"). אלהים הורג גם אותו. יהודה לא רוצה לסכן גם את בנו הקטן שְׁלָה, לכן הוא אומר לתמר לחזור לבית אביה עד ששלה מוכן להתחתן. הרבה זמן עובר אבל יהודה לא שולח את שלה אליה. לבסוף תמר, שמגלה שיהודה יהיה בדרך מסוימת בזמן מסוים, יוצאת לפגוש אותו. הוא חושב שהיא זונה ומזמין את שירותיה. היא לא מעמידה אותו על טעותו. היא מתעברת מחמיה ויולדת תאומים, זרח ופרץ.⁴ נחזור לפרץ בהמשך.

⁴ בראשית ל"ח א'-ל'

5

בני ישראל יורדים למצרים, שם הופכים לעבדים. הם נמצאים בגלות במצרים 240 שנה, עד שנת 2448 / 1312- כשיוצאים ממצרים לאחר עשר המכות. משה מקבל את התורה בהר סיני אבל בני ישראל מפספסים את ההזדמנות להיכנס לארץ כנען, הארץ המובטחת, לאחר ששולחים לשם שנים-עשר מרגלים שמדווחים שיושבי הארץ בלתי-מנוצחים ושהארץ עצמה בלתי-מנוצחת, אולי אפילו לא רצויה. אלהים דן את הדור הזה לנדוד במדבר ארבעים שנה, שנה אחת לכל יום שהמרגלים היו בארץ. עד אז כל 623,550 הגברים המבוגרים צריכים למות, למעט שלושה:

⁵ "יהודה ותמר" אסוכלה של רמברנדט, 1650 לערך

יהושע בן נון וכלב בן יפונה, שהיו בין המרגלים ודיווחו שאכן אפשר לכבוש את הארץ, ופנחס הכהן. הדין לא נגזר על הנשים כי הן תמכו ביהושע וכלב, וזאת גם הסיבה לכך שנשים אינן מצוות ללבוש ציצית, שמהוות אזהרה ותוכחה לגברים: "וְהָיָה לְכֶם לְצִיצֵת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וַיִּזְכְּרֶתֶם אֶת-כָּל-מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר-אֶתֶם זַנִּים אַחֲרֵיהֶם."⁶

תוך כדי נדודיהם במדבר בני ישראל רוכשים מוניטין של צבא מאיים שכובש אדמות בכל מקום שהוא הולך. לקראת תום הגלות במדבר הם מתקרבים לארץ מואב (זוכרים את מואב?) שמעבר לנהר הירדן מארץ כנען, איפה שמדינת ירדן נמצאת היום. בלק מלך מואב, שדואג לשלום עמו וארצו, שוכר את שרותיו של הנביא בלעם ומבקש ממנו לקלל את הישראלים. קללותיו של בלעם הופכות לברכות כשיוצאות מפיו. אבל אז בלק עולה על רעיון יותר טוב: הוא שולח את בנות מואב לפתות את הגברים הישראליים. זה עובד יופי והם אפילו עובדים את בעל פעור, האליל של מואב, בפולחן

⁶ במדבר ט"ו ל"ט

של מין וצואה. אלהים מגיב במגפה שגובה את חייהם של 24,000 גברים ישראלים.⁷

מעט לאחר מכן משה נפטר ובני ישראל נכנסים לארץ כנען. בהתחלה הם נמשלים ע"י יהושע, יד-ימינו של משה, ואחר כך ע"י השופטים. עדיין אין מלך. במשך כ-400 שנה הם מנסים לגרש או לכבוש את שבעת העמים הגרים בכנען.

מתישהו בתקופה הזאת יש רעב בכנען, ואיש בשם אלימלך עוזב את ביתו בבית לחם ויחד עם אשתו ושני בניו עובר לארץ מואב, שם יש אוכל. אלימלך ושני הבנים מתים בארץ מואב. נעמי, אשתו של אלימלך, מחליטה לחזור לכנען, ורות, אחת מכלותיה המאולמנות, בוחרת לחזור יחד איתה. מכיוון שרות היא היורשת של אלימלך, מי שיתחתן איתה יירש את רכושו ואת נחלתו. לפי החוק הישראלי שאר הבשר הקרוב מחויב לייבם את האלמנה, אבל במקרה הזה הקרוב בוחר שלא לייבם אותה בטענה שלישראלים אסור להתחתן עם מואבים.

⁷ במדבר כ"ב א' - כ"ה ט'

כאן נכנס בועז לתמונה. בועז הוא נינו של נינו של פרץ (זוכרים אותו?). הוא בן שבעים, שופט בישראל, בתול לפי האגדה, ושאר בשרו הקרוב של אלימלך אחרי האיש האלמוני שסירב להתחתן עם רות. לבקשת נעמי (במפגן של השלכת אישיות שפרויד היה חוגג עליה)⁸ רות הולכת לאיפה שבועז ישן ושוכבת לרגליו, כלומר, מציעה לו את הגוף שלה. בועז מתפעל מהגיסטה ומבטיח להתחתן איתה אם הוא יוכל. אחרי שהוא מוכיח לבית הדין שהאיסור על נשואין עם מואבים חל רק על גברים מואביים, בועז מתחתן עם רות. בועז מבלה את ליל הכלולות עם רות ומת מיד אחר כך. רות מתעברת מבוועז ויולדת בן שנקרא עובד. לעובד יש בן בשם ישי, ולישי יש שמונה בנים. לבן הקטן קוראים דוד.⁹

כפי שנתנבא בתורה, אחרי שבני ישראל מתישבים בארץ הם רוצים מלך עליהם כמו שאר הגויים, למרות האזהרות

⁸ רוב הפעלים שנעמי משתמשת בהם כשהיא מדריכה את רות הם כתיב בגוף ראשון וקרי בגוף שני: "ושמתי שמלותיך", "וירדתי הגורן", "ושכבתיי"

⁹ מגילת רות

הנמרצות של הקב"ה.¹⁰ המלך הראשון הוא שאול, לוחם גבוה משבט בנימין שנמשח עם שמן אפרסמון (עליו נשמע עוד הרבה) ע"י שמואל הנביא. המלך שאול עובר על מצוותו של אלהים כשהוא חומל על אגג, המלך של העם האויב-בנפש של עם ישראל, עמלק. שמואל עצמו מטפל במצב:

"וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל: 'כַּאֲשֶׁר שָׁפַלָּה נָשִׁים חֲרָבָךְ כֹּן-
תִּשְׁפַל מִנָּשִׁים אֲמֹד', וַיִּשְׁסַף שְׁמוּאֵל אֶת-אֶגַּג לְפָנָי
ה' בַּגִּלְגָּל."¹¹

12

¹⁰ שמואל א ח' י"א-כ'

¹¹ שמואל א' ט"ו ל"ג

אלהים מחליט לקרוע משאול את המלוכה ולתת אותה ללא אחר מאשר רועה צאן צעיר מבית לחם בשם דוד, צאצא דור 11 ליהודה, שגם הוא נמשח ע"י שמואל, הפעם עם שמן המשחה שעשה משה. בלי קשר, שאול קורא לדוד כשרע לא מכיוון שהוא "יִדַעַ נֶגֶן וְגִבּוֹר חַיִל וְאִישׁ מְלַחְמָה וְנָבוֹן דָּבָר וְאִישׁ תַּאֲרָוּהוּ עָמוֹ." ¹³ בהתחלה המלך שאול אוהב את דוד מאד וממנה אותו נושא-כליו. אבל אז דוד הורג את גלית הענק, הגיבור של הפלישתים...

"וַיְהִי בְּבוֹאֶם, בְּשׁוֹב דָּוִד מִהַכּוֹת אֶת-הַפְּלִשְׁתִּי, וַתִּצְאָנָה הַנָּשִׁים מִכָּל-עָרֵי יִשְׂרָאֵל לְשִׁיר וְהַמְחִלוֹת, לְקַרְאֵת שְׂאוּל הַמֶּלֶךְ בַּתְּפִיס בְּשִׂמְחָה וּבְשִׁלְשִׁים.¹⁴ וַתַּעֲנִינָה הַנָּשִׁים הַמְשַׁחֲקוֹת, וַתֹּאמְרֶנּוּ: הֲכָה שְׂאוּל בְּאֶלְפּוֹ, וְדָוִד בְּרַב־בְּתָיו. וַיַּחַר לְשְׂאוּל מְאֹד, וַיִּרְע בְּעֵינָיו הַדָּבָר הַזֶּה, וַיֹּאמֶר: נָתַנּוּ לְדָוִד רַבָּבוֹת, וְלִי

¹² "מות אגג" – פול גוסטב דורה (1832-1883)

¹³ שמואל א', ט"ז י"ח

¹⁴ כלי נגינה – יש אומרים כלי עם שלושה מיתרים, יש אומרים כלי הקשה (משולש)

נָתַנּוּ הָאֱלֹפִים ; וְעוֹד לוֹ, אֵךְ הַמְּלוּכָה. וַיְהִי שְׁאוּל
עוֹיֵן אֶת-דָּוִד מֵהַיּוֹם הַהוּא וְהִלָּאָה.¹⁵

שאוּל מנסה להרוג את דוד מספר פעמים אבל לא מצליח.
אז הוא מנסה אסטרטגיה חדשה: הוא נותן לו את בתו
מיכל לאשה – תמורת מעין מוהר הפוך של מאה ערלות של
פלישתים – בניסיון להרוג שתי ציפורים במכה אחת. דוד
מביא לו מאתיים.¹⁶ אפשר לדמיין מה היה כרוך בכך...
במחשבה שניה אולי לא כדאי. על כל פנים, היחסים ביניהם
ממשיכים להידרדר, וכאשר דוד עושה כל מיני מעשי גבורה,
שאוּל מדדה מקרב לקרב, ולהרוג את דוד, יורש הממלכה
העתידי, הופך אצלו לאובססיה. בסוף שאוּל מתאבד על
שדה הקרב בקרב נגד הפלישתים ודוד הופך למלך – אבל
לא לפני שהוא מתחתן עם עוד שתי נשים.

דוד המלך מייסד את עיר בירתו במקום שבו בוחר אלהים –
בעיר התחתית של ירושלים מתחת להר ציון – אבל מכיוון
שיש לו כל כך הרבה דם על הידיים אלהים לא נותן לו

¹⁵ שמואל א', י"ח וי-ט'

¹⁶ שמואל א' י"ח כ"ז

לבנות בית לשמו – את בית המקדש. דוד מביא את ארון
הקודש לירושלים, שם הוא שוכן באוהל עד שייבנה בית
המקדש.

יום אחד דוד המלך רואה אשה מתרחצת מגג ביתו. הוא
מברר מי היא. מסתבר שקוראים לה בת-שבע והיא אשתו
של אוריה, חייל ממוצא חתי שמשרת בצבאו של דוד.
כשהוא יודע שאוריה נמצא אי-שם בשדה הקרב, דוד שולח
להביא את בת-שבע לביתו. הוא שוכב איתה ואז שולח
אותה חזרה הביתה. לאחר זמן-מה היא מודיעה לדוד
שהיא בהריון. דוד מנסה לכסת"ח – הוא קורא לאוריה,
נותן לו רגילה, ורומז לו שהגיע הזמן שהוא יבלה קצת זמן
איכות עם אשתו. אבל אוריה מסרב להתענג כל עוד...

”הָאָרוֹן וַיִּשְׁכָּאֵל וַיְהוּדָה יִשְׁבִּים בְּסִכּוֹת וַאֲדֹנָי יוֹאֵב
וְעַבְדֵי אֲדֹנָי עַל-פְּנֵי הַשָּׂדֶה חֲנִים, וַאֲנִי אָבוֹא אֶל-
בֵּיתִי לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וְלִשְׁכַּב עִם-אִשְׁתִּי! חֲיַךְ וְחִי
נִפְשְׁךָ אִם-אֶעֱשֶׂה אֶת-הַדְּבָר הַזֶּה!”¹⁷

¹⁷ שמואל ב', י"א י"א

למחרת דוד משכר את אוריה ומנסה לשלוח אותו לאשתו אבל הוא שוב מסרב. לדוד נמאס והוא שולח את אוריה חזרה לשדה הקרב עם מכתב למפקדו יואב המורה לו:

”הִבּוּ אֶת-אוֹרִיָּה אֶל-מוֹל פְּנֵי הַמְּלַחְמָה הַחֲזָקָה
וְשִׁבְתֶם מֵאַחֲרָיו וְנִכְּה נָמִית.”¹⁸

דרך אגב, בהקשר הזה הגמרא מעירה בחכמה שנונה:

”איבר קטן יש באדם: מרעיבו – שבע; משביעו –
רעב.”¹⁹

ברגע שתקופת האבל של אוריה ז"ל נגמרת דוד מתחתן עם בת-שבע והיא יולדת בן. אבל כעונש על התנהגותו הרעה של דוד התינוק מת. בת-שבע שוב מתאבלת ודוד בא אליה

¹⁸ שמואל ב', י"א ט"ו

¹⁹ תלמוד בבלי סנהדרין ק"ז א'

לנחם אותה – ושוב מכניס אותה להריון. היא יולדת עוד
בן. קוראים לו שְׁלֵמָה – "וְהָיָה אֶהְיֶה בּוֹ".

ספר מלכים א' מתחיל כעשר שנים אחר כך כאשר דוד,
עכשיו בן 70, שוכב במיטתו ו"לא יחס לו." עבדיו מחפשים
נערה בתולה ויפה שתחמם אותו. הם מוצאים את אבישג
הושנמית. אדוניהו, בנו של דוד, בטוח שהמלך גוסס ובלי
לבזבז זמן הוא ממנה את עצמו ליורש המלכות. בת-שבע
ויד-ימינו של דוד נתן הנביא שומעים על ההתפתחות הזאת
ומנצלים את מצבו המביך של דוד כדי להוציא ממנו
הבטחה שבנה של בת-שבע, שלמה, יימנה למלך. התחבולה
הקטנה שלהם עובדת ושלמה נלקח על פרדתו האישית של
דוד אל מעין הגיחון, שם הוא נמשח למלך בגיל המופלג
שתיים-עשרה.²⁰

²⁰ סדר עולם רבא פרק י"ד

21

דוד המלך נואם נואם אחרון לשלמה :

”וַיֹּאמֶר דָּוִד לְשִׁלְמֹה: בְּנִי, אֲנִי הָיָה עִם-לִבְבִי
לְבָנוֹת בַּיִת לְשֵׁם ה' אֱלֹהֵי. וַיְהִי עָלַי דְּבַר-ה' לֵאמֹר:
'דָּם לָרֶב שְׁפִכָהּ וּמִלְחָמוֹת גְּדֹלוֹת עָשִׂיתָ. לֹא-תִבְנֶה
בַּיִת לְשִׁמִּי כִּי דָמִים רַבִּים שְׁפִכָהּ אֶרְצָה לְפָנָי. הִנֵּה-
בֶן נֹלָד לָךְ, הוּא יְהִי אִישׁ מְנוּחָה, וַהֲנִיחוֹתִי לוֹ
מִכָּל-אוֹיְבָיו מִסָּבִיב. כִּי שְׁלֹמֹה יְהִי שֵׁמוֹ, וְשָׁלוֹם
וְשָׁקֵט אֶתֶן עַל-יִשְׂרָאֵל בְּיָמָיו. הוּא-יִבְנֶה בַּיִת לְשִׁמִּי
וְהוּא יְהִי-לִי לְבֶן וְאֲנִי-לוֹ לְאָב; וַהֲכִינוֹתִי כֶּסֶף
מִלְכוֹתוֹ עַל-יִשְׂרָאֵל עַד-עוֹלָם.”²²

²¹ "משיחת שלמה" – קורנליס דה ווס (1584-1681)

²² ד"ה א' כ"ב ז'-י'

דוד נפטר ומשאיר אחריו אגדה שאין כדוגמתה של לוחם
דגול ונאמן, מלך אהוב, ומשורר ונגן שכתב את רוב
התהילים – 150 שירים של ערגה, שבח וקשר אישי עם
אלהים. אבל למרות כל מעלותיו ומעשיו הגדולים נבצר
ממנו דבר אחד ע"י אלהים: לבנות את בית המקדש, מקום
משכנו של אלהים על פני האדמה. את זה הוא הבטיח לבנו
שלמה.

